

การประเมินสถานภาพของหอยมือเสือครอบครัว Tridacnidae บริเวณแนวปะการังหมู่เกาะสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (ปีงบประมาณ ๒๕๕๗) (ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

กิตติธรรพรานิช ชีระพงศ์ ^{*} ดัวงดี ^{**} อัญชลี จันทรคง

สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131

^{*}

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{**}

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยฝั่งตะวันออก

บทคัดย่อ

การประเมินสถานภาพของหอยมือเสือครอบครัว Tridacnidae บริเวณแนวปะการังหมู่เกาะสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในปีพ.ศ. 2556-2557 จำนวน 22 สถานี พบว่าหอยมือเสือมีความหนาแน่นเฉลี่ยมากที่สุดที่สถานีเกาะขามทิศเหนือจำนวน 8.3 ± 0.7 ตัว/100 m^2 และน้อยที่สุดที่สถานีเกาะแรดทิศตะวันออกจำนวน 0.1 ± 0.3 ตัว/100 m^2 สำหรับหอยมือแมวจะมีความหนาแน่นเฉลี่ยมากที่สุดที่สถานีหาดลูกกลม เกาะเสมสารจำนวน 25.4 ± 0.4 ตัว/100 m^2 น้อยที่สุดที่หาดเทียน เกาะเสมสารคือจำนวน 0.1 ± 0.3 ตัว/100 m^2 หอยมือแมวไม่พบ 8 สถานีคือ เกาะขามทิศใต้, เกาะแรด ทิศเหนือ, หาดเตย เกาะเสมสาร, หาดกรวด เกาะเสมสาร, เกาะฉางเกลือ ทิศตะวันออก, เกาะจวง ทิศตะวันออก, เกาะคราม ทิศตะวันตกและเกาะครามน้อย ทิศตะวันตก หอยมือเสือจะมีขนาดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 18.4 ± 0.6 - 37.2 ± 1.8 ซม. หอยมือแมวจะมีขนาดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 8.6 ± 1.1 - 15.7 ± 1.9 ซม. ในปีพ.ศ. 2556 พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างทั้งหอยมือเสือกับสัดส่วน (%) ของปริมาณปะการังในรูปทรงกิ่งก้น (submassive) และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ (ปะการังอ่อน, สาหร่ายทะเล ฯลฯ) แต่มีสัมพันธ์เชิงลบกับปะการังเขากวางกิ่ง ส่วนหอยมือแมวนั้นจะมีสัมพันธ์เชิงบวกกับปะการังกิ่งก้นเช่นกัน แต่มีสัมพันธ์เชิงลบกับปะการังเขากวางกิ่งและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในขณะที่ในปีพ.ศ. 2557 พบว่าหอยมือเสือกลับมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปะการังรูปทรงต่างๆ เกือบทุกชนิดรวมทั้งปะการังตายและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ และมีสัมพันธ์เชิงลบกับปะการังกับปะการังรูปทรงกิ่งก้น ส่วนหอยมือแมวจะสัมพันธ์เชิงลบกับปะการังตาย ปะการังเขากวางกิ่ง เขากวางโต๊ะ ปะการังเคลือบ ปะการังแผ่นและปะการังกิ่งก้น

ABSTRACT

Assessment on the status of Giant Clams : Family Tridacnidae along the coral reefs at Sattahip Islands, Chonburi Province was conducted in 22 stations during the year 2013-2014. The maximum mean density of *Tridacna squamosa* was 8.3 ± 0.7 ind./100 m^2 at the north of Karm Island whereas the minimum was 0.1 ± 0.3 ind./100 m^2 at the east of Rad Island. The maximum mean density of *Tridacna corcea* was 25.4 ± 0.4 ind./100 m^2 at the Look-Lom beach, Samaesarn Island whereas the minimum was 0.1 ± 0.3 ind./100 m^2 at the Tien beach,

Samaesarn Island. *T. crocea* did not find in 8 station: The south of Karm Island, the north of Rad Island, Toey beach, Samaesarn Island, Krouwd beach, Samaesarn Island, the east of Chang Kloe Island, the east of Juang Island, the west of Kram Island and the east of Kram Noi Island. In year 2013, the positive correlation showed in *T. squamosa* with the percentage proportion of submassive corals and other organisms but showed negative with the branching *Acropora* sp. The positive correlation also showed in *T. crocea* and submassive coral but with branching *Acropora* sp. and other organisms showed in negative. Whereas, in the year 2014, there were the The positive correlation between *T. squamosa* and almost all coral forms and also dead corals, and other organisms except massive corals. In *T. crocea* showed the negative correlation in dead corals, branching *Acropora* sp., table *Acropora* sp., encrusting corals, plate corals and submassive corals.

คำสำคัญ: หอยมือเสือ, หอยมือแมว, สถานภาพของหอยมือเสือและหอยมือแมว, แนวปะการัง, อ่าวไทย

Keywords: status of giant clam, *Tridacna squamosa*, *Tridacna crocea*, coral reefs, Gulf of Thailand.